

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

NVO

BILTEN

www.crnvo.me

Projekat finansira
Evropska Unija

Ana Novaković

Izvršna direktorka
Centar za razvoj nevladinih
organizacija CRNVO
Resursni centar za organizacije
civilnog društva u Crnoj Gori

Poštovane kolegkinice i kolege,

U novom broju NVO Biltena predstavljamo vam najnoviji poziv u okviru Evropskog instrumenta za demokratiju i ljudska prava (EIDHR) kao i primjer uspješno sprovedenog projekta finansiranog u okviru EIDHR-a. Pročitajte autorski tekst Jovane Marović, izvršne direktorice NVO Politikon Mreže o korektivnoj i kontrolnoj ulozi civilnog sektora u procesu pristupanja Evropskoj uniji. U Biltenu pročitajte i intervju sa Nadom Vojvodić pomoćnicom generalnog sekretara Vlade Crne Gore koja je zadužena za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i procesu pristupanja Evropskoj uniji o ulozi NVO u ovom procesu i rezultatima saradnje državnih organa i NVO u ovom polju. Dodatno u Biltenu možete pronaći informacije o najnovijim konkursima i pozivima kako državnih organa tako međunarodnih organizacija i drugih donatora.

Na kraju pronađite informacije o aktivnostima Resursnog centra za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori, svojevrsnog Doma Aktivizma za sve organizacije civilnog društva kao i aktiviste i aktivistkinje u našoj zemlji. Ovim putem vas pozivamo da pratite naše aktivnosti i aplicirate za mnogobrojne obuke i događaje koje organizujemo u okviru ovog projekta.

Gradanski pozdrav

www.crnvo.me

Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR)

Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR) je konkretan izraz opredijeljenosti Evropske unije podršci i promovisanju demokratije i ljudskih prava u trećim zemljama.

Nadovezujući se na program od 2007. do 2013. godine, 2014. godine je dogovoren doprinos postizanju politika Evropske unije u oblasti ljudskih prava i demokratije u zemljama koje nisu članice EU, uključujući ciljeve Strateškog okvira o ljudskim pravima i demokratiji koje je Vijeće usvojilo 25.06.2012. godine i novi Akcioni plan za period od 2015. do 2019. god.

Budžet za period od 2014. do 2020. godine iznosi 1,332,752,000 eura i uglavnom se usmjerava putem organizacija civilnog društva čiji se projekti biraju putem otvorenih javnih poziva (koje objavljuju Delegacije EU ili sjedište u Briselu). EIDHR je program koji je komplementaran ostalim instrumentima vanjske pomoći EU.

Ključni ciljevi EIDHR-a su sljedeći:

Podrška, razvoj i konsolidovanje demokratije u trećim zemljama unapređenjem participativnih i reprezentativnih oblika demokratije, jačanjem cjelokupnog demokratskog ciklusa, osnažujući posebno aktivnu ulogu civilnog društva, vladavinu zakona, i poboljšavajući pouzdanost izbornog procesa, posebno putem izbornih posmatračkih misija EU;

Unapređenje poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, proglašanih u Univerzalnoj deklaraciji UN-a o ljudskim pravima i u ostalim međunarodnim i regionalnim instrumentima ljudskih prava, te jačanje njihove zaštite, promocije, provedbe i nadzora, putem podrške relevantnim organizacijama civilnog društva, braniteljima ljudskih prava i žrtvama represije i zloupotrebe.

U poređenju sa periodom od 2007. do 2013. godine, EIDHR 2014–2020 je prilagođen tako da odgovori na nove realnosti, strateški je u pogledu fokusa, te je proceduralno lakši za provedbu. Budžet EIDHR-a je uvećan omogućavajući tako Evropskoj uniji da obezbjedi više podrške razvoju civilnog društva i njegove specifične uloge ključnog aktera pozitivnih promjena u svrhu podrške ljudskim pravima i demokratiji. Ovo podrazumijeva povećanje kapaciteta EU da što ranije reaguje na slučajeve kršenja ljudskih prava, kao i veću podršku međunarodnim i regionalnim mehanizmima zaštite ljudskih prava.

Rok za podnošenje projektnih prijedloga za 2019. godinu za Crnu Goru je 23. april.

Više informacija o ovom pozivu pronađite na linku :

<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1548242686492&do=publish.detPUB&searchtype=QS&orderby=upd&orderbyad=Desc&nbPubliList=15&page=1&aoref=161931>

Izvor : www.europa.ba;

Predstavljajanje projekta

Integrirani i sistemski pristup
unapređenju kvaliteta života
LGBT osoba u Crnoj Gori

Jelena Čolaković
programska direktorka,
NVO Juventas

IMPLEMENTATOR/I: NVO Juventas,
u partnerstvu sa NVO Kvir Montenegro

DONATOR: Delegacija Evropske unije u
Crnoj Gori, u sklopu EIDHR instrumenta

Situacija koja je više puta navedena u ranijim izvještajima organizacija civilnog društva nažalost je i dalje prisutna: implementacija i sprovođenje usvojenih zakona u odnosu na prava LGBT osoba suočava se sa mnogim izazovima. Praćenje implementacije usvojenih strateških dokumenata pokazuje da je državnim institucijama potrebna dodatna izgradnja kapaciteta, kao i podrška u izvršavanju aktivnosti koje su definisane odgovarajućim akcionim planovima na kvalitetan način, bez tretiranja istih kao pukog izvršavanja obaveza na putu evropskih integracija. Izvještaj Evropske komisije o praćenju napretka iz 2018. godine i dalje ukazuje na nedostatak sveobuhvatnog pristupa u nacionalnim strateškim dokumentima, a koji adekvatno ne tretiraju potrebe trans i interseksualnih osoba. LGBTI osobe, kao i aktivisti za ljudska prava LGBTI osoba još uvijek su žrtve nasilja. Prava LGBTI osoba suočavaju se sa posebnim izazovima na lokalnom nivou, gdje je prihvatanje seksualne i rodne različitosti sporije. Jedan dio institucija sistema, s druge strane, pokazuje otvorenost i podršku promovisanju prava LGBTI osoba. Diskriminacija LBT žena, kao i nedostatak Zakona o pravnom priznanju roda istaknuta su kao zabrinjavajuća pitanja u UN CEDAW izvještaju o Crnoj Gori, objavljenom u julu 2017. godine.

U skladu sa prepoznatim izazovima, a tokom prethodne tri godine, nevladina organizacija Juventas u partnerstvu sa NVO Kvir Montenegro radila je na decentralizaciji, te sinhronizaciji implementacije aktivnosti Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba širom Crne Gore. Naime, tokom 2018. godine obje organizacije su, nakon panel diskusija, regionalnih sastanaka na sjeveru i jugu Crne Gore, te kreiranih prijedloga zakonskih rješenja pravnog prepoznavanja istopolnih partnerstava i roda tokom 2016./17. godine, započele implementaciju projekta **"Integrirani i sistemski pristup unapređenju kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori"** podržanog od strane delegacije Evropske unije u Crnoj Gori sa namjerom da doprinesu razvoju i konsolidaciji demokratije, vladavine prava i osnovnih prava i sloboda. Specifični cilj ovog projekta podrazumijeva jačanje civilnog društva i lokalnih zajednica u odnosu na podršku i promociju ljudskih prava LGBTI osoba.

Kao logičan nastavak ranije uloženi napora, projekat je započeo sa učešćem pomenutih organizacija u radnoj grupi za **kreiranje Nacrta zakona o životnom partnerstvu lica istog pola** oformljenoj od strane Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Važno je napomenuti da, u svom trenutnom obliku, **zakon ne predstavlja rješenje koje obezbjeđuje jednakost istopolnim parovima, već predstavlja polaznu osnovu za dalje unapređenje prava LGBTI osoba na porodični život.** Proces kreiranja nove Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za period 2019-2023 takođe je podrazumijevao angažovanje obje organizacije koje su uključene u sprovođenje projekta. **Jedan od glavnih zaključaka kompletnog procesa jeste da je od ključnog značaja u narednom periodu motivisati institucije sistema da preuzmu inovativniji pristup temama u domenu njihovog rada, te kreiraju aktivnosti koje sadržinski i svojim rezultatom zaista postižu cilj definisan čak i u samom nazivu Strategije.**

Paralelno sa aktivnostima koje su se odnosile na unapređenje pravnog i strateškog okvira, Juventas i Kvir MNE bavile su se izgradnjom kapaciteta 5 opština u odnosu na kreiranje lokalnih planova akcije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba. Ovaj proces sprovedio se u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, opštinama Podgorica, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje i Kotor, a očekujemo i da se pomenuta dokumenta kreiraju u 2019. godini, sa jednim dijelom implementiranih aktivnosti na lokalnom nivou u skladu sa usvojenim planovima akcija. Jačanje lokalnih zajednica i ovog puta podrazumijeva podršku lokalnim organizacijama civilnog društva kroz program malih grantova, gdje će nevladine organizacije sa svojim partnerima imati opet priliku da rade na temama od značaja za LGBT zajednicu sa fokusom na kontekst opština u kojima će se podržane projektne ideje i sprovesti.

Obezbeđivanje sigurnosti, ali i prilagođenih socijalnih i zdravstvenih usluga za LGBTI osobe i u 2018. godini predstavlja izazov koji projekat tretira, a posebno u situaciji kada država ne pruža specijalizovane intervencije i preventivne mjere u LGBTI zajednici, već se većina istih može naći isključivo u sklopu aktivnosti koje sprovode organizacije civilnog društva. Takođe, Crna Gora je suočena sa nedostatkom održivog sistema podrške ne samo LGBTI osobama, već i njihovim porodicama (roditeljima na prvom mjestu), te izostaje i razumijevanje u najbližem okruženju koje nerijetko biva proučeno kako psihološkim, tako i fizičkim nasiljem. Posebnu pažnju kada govorimo o bezbjednosti, te socijalno zdravstvenim servisima, projekat fokusira na izgradnju kapaciteta policijskih službenika, sudija, tužilaca, ali i socijalnih i medicinskih radnika širom Crne Gore, te samim tim doprinosi jačanju sistema podrške neophodnog u kreiranju klime u kojoj se svaki građanin osjeća vrijednovo i poštovano neovisno o ličnim karakteristikama.

www.crnvo.me

Saradnja nevladinog i vladinog sektora u Crnoj Gori

Jovana Marović
Izvršna direktorka Politikon mreže

Borba Davida i Golijata

Koncepti demokratije i građanskog aktivizma dobili su nove karakteristike i kvalitet u okviru nadnacionalne zajednice kakva je Evropska unija. Ono što se, ipak, nije promijenilo je obaveza postojanja jedinstvenog prostora u okviru kojeg građani i građanke artikulišu svoje interese i pozivaju institucije na odgovornost i zaštitu ovih interesa. Jako civilno društvo znači odgovorniju vladu, veću otvorenost, te osnovu za široko prihvatanje odluka. Zbog toga civilno društvo zauzima važno mjesto i u EU i u nacionalnim raspravama o demokratiji.

Podrška (uključujući i donatorsku u prvom redu Evropske unije i Sjedinjenih Američkih Država) organizacijama civilnog društva (OCD), u cilju osnaživanja njihove uloge u procesu kreiranja javnih politika, uticala na transformaciju država Zapadnog Balkana od devedesetih godina prošlog vijeka naovamo.

U Crnoj Gori, tri su faze ovog pozicioniranja civilnog društva: prva koju karakteriše razvoj građanske svijesti i usmjeravanje najvećeg dijela aktivnosti ka donosiocima odluka a u pravcu objašnjavanja osnovnih postulata na kojima počivaju demokratska društva. Saradnja vladinog i nevladinog sektora u ovoj fazi "mjerila" se, sudeći po zvaničnim izvještajima institucija, učešćem predstavnika vlasti na događajima nevladinih organizacija (NVO).

Druga faza počinje 2010. godine formalnim uključivanjem OCD u ciklus javne politike, pod pritiskom procesa integracije, kada je poboljšanje saradnje sa civilnim sektorom Evropska unija označila kao jedan od sedam preduslova za početak crnogorskih pregovora o punopravnom članstvu. Unapređivanje procedura za učešće civilnog sektora prvenstveno u javnim raspravama i

konsultacijama je postignuto, te uključivanje njegovih predstavnika u tijela za praćenje sprovođenja strateških dokumenata i reformi. Ipak, i pored garantovanog učešća civilnog sektora u procesu izrade propisa, institucije i dalje prihvataju izuzetno mali broj sugestija koje dolaze iz nevladinog sektora, a i ove prihvaćene su uglavnom tehničkog karaktera.

Treća faza počinje usled dugotrajnosti procesa gdje unaprijeđene procedure postaju samo paravan sa ignorantski stav vlasti prema ulozi civilnog društva. Ukratko, i retorička posvećenost vlasti integraciji je testirana budući da privid otvorenosti ne daje rezultate, država ne napreduje u demokratizaciji, pa samim tim ovakva "igra" konstruktivnog odnosa prema spoljnim akterima je postala nezanimljiva za institucije. Ovakav pristup proizvodi ponovno zatvaranje javnog prostora za civilni sektor. U ovoj fazi smo svjedočili nezakonitim smjenama predstavnika i predstavnica NVO u Savjetu Radio Televizije Crne Gore, Savjetu Agencije za sprječavanje korupcije, te "standardnom" optuživanju. Iako je u svim navedenim fazama civilno društvo često bilo laka meta za napade i označavanje raznoraznim imenima koja ne pomažu konstruktivnoj saradnji, trenutna faza je posebno opasna jer se odvija u periodu kada bi faza demokratizacije trebalo da isključuje pomenute "prakse".

Crna Gora je u odnosu na države Zapadnog Balkana napravila nekoliko iskoraka u uključivanju civilnog sektora u proces kreiranja javnih politika i proces pregovora generalno, poput propisivanja obavezne javne rasprave za gotova sve zakone ili direktnim uključivanjem predstavnika i predstavnica nevladinih organizacija u pregovaračke radne grupe. Međutim, u praksi je ostala dosledna svojoj politici uključivanja civilnog sektora kad i kako želi. Bez vizije društva u okviru kojeg je javna sfera razvijena, sloboda mišljenja garantovana, a konstruktivni predlozi uvaženi, napredak u demokratizaciji nije moguće postignuti. Civilno društvo se suprotstavlja lakoj kategorizaciji, zaključcima i generalizacijama, ali ostaje bitna i nezaobilazna komponenta demokratije.

Intervju sa Nadom Vojvodić,

pomoćnicom generalnog sekretara Vlade Crne Gore
– rukovodilac Sektora za informisanje javnosti o
Evropskoj uniji i procesu pristupanja
Evropskoj uniji

Nada Vojvodić

Nevladine organizacije – važan partner u procesu informisanja građana o pristupanju Evropskoj uniji

Koji su po Vama najveći uspjesi Strategije za informisanje građana (2014–2018) i koje su naučene lekcije iz procesa realizacije ove strategije?

Tokom proteklih pet godina napravljen je značajan pomak u oblasti komuniciranja procesa evropske integracije u Crnoj Gori. Realizacija pet akcionih planova je doprinijela boljem razumijevanju procesa evropske integracije kod građana i obezbijedila podršku pristupanju Crne Gore EU.

Uspostavljanje institucionalnog okvira za komuniciranje i strateški pristup osigurali su ispunjavanje ciljeva koje smo postavili ovim dokumentom i osnažili dijalog sa svim segmentima društva na temu evropske integracije.

Rezultati istraživanja koja se sprovode kontinuirano, pokazuju da građani percipiraju pozitivne efekte procesa pristupanja EU. Tako je posljednje istraživanje javnog mnjenja, iz septembra ove godine, potvrdilo stabilan pozitivan trend koji imamo godinama kad je pitanju stav građana u odnosu na evropsku integraciju Crne Gore.

Prema podacima iz tog istraživanja, pozitivan stav o EU ima 67,4% građana, a pristupanje Crne Gore EU lično podržava 65,9% građana. Takođe, stepen informisanosti građana, u različitoj mjeri, prelazi 82%.

Posebnu vrijednost petogodišnjeg sprovođenja Strategije predstavlja činjenica da smo osnažili kapacitete institucija i organizacija i unaprijedili saradnju Vlade sa Skupštinom, lokalnim samoupravama, nevladinim organizacijama, akademskom i poslovnom zajednicom i medijima u dijelu komuniciranja procesa evropske integracije. Ta saradnja je iznjedrila značajne partnerske projekte i zajedničke aktivnosti koje su naišle na pozitivan prijem kod građana, poboljšale dostupnost i kvalitet informacija, ali i interesovanje građana za proces evropske integracije. Brendiranjem procesa, kroz primjenu vizualnog identiteta, logoa „EU4ME“, u okviru kog su kreirani web portal i društvene mreže, ali i sprovedene brojne kampanje, proces je dobio svoju specifičnu prepoznatljivost, ne samo u Crnoj Gori nego i u regionu i šire.

Iz sprovođenja prethodne strategije smo izvukli i lekcije koje će nam pomoći u primjeni novog strateškog dokumenta u predstojećem periodu. Prije svega, naučili smo da je jako važna izgradnja timskog duha, uz efikasnu koordinaciju svih učesnika u procesu komuniciranja. Naučili smo da je važno komunicirati razumljivim, sadržajnim jezikom koji će izazivati interesovanje ljudi, kao i da je neophodno kontinuirano pratiti savremene trendove u komuniciranju i učiti na dobrim primjerima.

Koliko je značajna uloga nevladinih organizacija u procesu informisanja građana o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji i generalno informisanju građana o evropskim vrijednostima?

Nevladine organizacije imaju važnu ulogu u procesu evropske integracije. Imajući u vidu specifična znanja i iskustvo, kao i posjedovanje sopstvenih kapaciteta, one predstavljaju važnog partnera i multiplikatora u dijelu informisanja javnosti.

Sprovođenje prethodne strategije informisanja je pokazalo da je važno jačati partnerstvo sa nevladinim organizacijama i, kroz koordinisane i zajedničke aktivnosti, uključiti ih u komuniciranje procesa zarad postizanja boljih rezultata.

Tokom proteklih godina nevladine organizacije su, što samostalno, što u saradnji sa nacionalnim i lokalnim organima vlasti, realizovale brojne aktivnosti, projekte i kampanje koje kontinuirano doprinose unapređenju informisanosti građana i njihovoj motivaciji da postanu aktivni učesnici procesa.

Naš cilj je da kroz sprovođenje nove strategije informisanja ovu saradnju dodatno osnažimo.

Na osnovu Vašeg iskustva u sprovođenju nekoliko Strategija za informisanje građana o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, koje su najveće razlike između aktivnosti i pristupa nevladinih organizacija i aktivnosti državnih organa?

Vlada i njeni organi, u skladu sa principima otvorenosti i transparentnosti, su prije svega u

obavezi da građanima pruže tačne, pravovremene i sveobuhvatne informacije o procesu pristupanja EU.

Takođe, Crna Gora je prepoznata kao država u kojoj nevladine organizacije i Vladini resori grade partnerske odnose i učestvuju u informisanju i edukaciji građana u svim oblastima, naročito na polju evropske integracije, kroz promociju evropskih vrijednosti, standarda, politika, a naročito predstavljanju i praćenju reformskih aktivnosti Vlade u pregovorima o pristupanju EU.

Na ovaj način radimo na ispunjenju zajedničkog cilja, a to je da građani dobiju blagovremene, tačne i pristupačne informacije o procesu pristupanja Evropskoj uniji, da se stimulišu javne debate o ovim pitanjima i osigura podrška građana za pristupanje EU.

Kada je riječ o pristupu, nevladine organizacije imaju kreativnu slobodu da koriste nešto neformalniji i, dozvolite mi reći, projektno orijentisan pristup. No, važno je primijetiti da je Vlada, tokom proteklog perioda, prateći trendove komuniciranja, uvela nove formalne i neformalne oblike komunikacije, što doprinosi kreiranju otvorenog i neposrednog kontakta sa građanima, poput kvizova znanja i otvorenih vrata za mlade, podsticanja debate kroz organizaciju različitih foruma, posjete lokalnim samoupravama i sl. Upravo iz ovih razloga ne vidim značajnije razlike u pogledu pristupa i organizacije aktivnosti.

Gdje Vi vidite prostor za inter-sektoralnu saradnju, zajedničke aktivnosti itd?

I pored značajnih iskoraka na ovom polju, postoji dosta prostora za zajedničke aktivnosti koje će unaprijediti informisanost i razumijevanje građana o pristupanju Crne Gore EU. Tu, prije svega, mislim na potrebu intenziviranja aktivnosti na lokalnom nivou, kroz realizaciju zajedničkih aktivnosti koje uključuju NVO, lokalne vlasti i lokalne medije. Takođe, poseban fokus bi trebalo da bude na informisanosti i edukaciji mladih, u saradnji sa resornim ministarstvom i školama.

Važno je zajednički koristiti komunikacione kanale, unaprijediti koordinaciju, kroz redovno informisanje o planiranim aktivnostima, te zajednički nastupati na javnim događajima o procesu integracije u EU, kako bi se ostvarilo multiplikatorski efekat u komuniciranju evropskih vrijednosti.

Duži niz godina ste bili kontakt osoba za saradnju sa NVO i veza između organa u kojima ste radili sa nevladinim sektorom. Na osnovu vašeg ličnog iskustva koliko se NVO sektor promijenio od perioda kada ste vi počeli vašu saradnju sa NVO sektorom do danas?

Od 2004, kada sam imenovana za kontakt osobu za saradnju s NVO-ima, promijenilo se mnogo, vjerujem na bolje.

Tokom prethodnih godina su donijeti strateški dokumenti kojima je uređen pravni status nevladinih organizacija, u skladu sa međunarodnim standardima i dobrom uporednom praksom. Iako prostora za unapređenje i dalje ima, činjenica je da su tokom proteklih petnaest godina smanjene predrasude, unapređeno povjerenje i ojačana saradnja.

Ovo je posebno vidljivo na polju evropske integracije gdje, nevladine organizacije pružaju podršku i saraduju sa Vladom na principima partnerstva u ostvarivanju zajedničkih projekata. Taj partnerski odnos je potvrđen kroz učešće nevladinih organizacija u radu radnih grupa za vođenje pristupnih pregovora, radnim tijelima za sprovođenje Strategije informisanja, tijelima zaduženim za lpu, kao i u izradi velikog broja nacionalnih i lokalnih strategija, reformskih programa i zakona. Značaj saradnje Vlade i civilnog društva potvrđuje i činjenica da je ova oblast postala sastavni dio političkih kriterijuma za članstvo u EU.

Kada govorimo o razvoju NVO sektora tokom posljednjih 15 godina, osim toga što danas imamo daleko veći broj registrovanih organizacija, činjenica je da su one unaprijedile sopstvene kapacitete i izgradile ekspertizu za pojedine oblasti, te da svojim djelovanjem doprinose ostvarivanju društvenih ciljeva. Osim toga, nevladine organizacije su izuzetno uspješne u pisanju projekata i povlačenju EU sredstava kojima se realizuju aktivnosti koje doprinose rješavanju pitanja od životnog interesa za građane.

Uzimajući u obzir da se zbog predstojećih evropskih izbora, unutrašnjih reformi u EU ali i donekle sporijem otvaranju i zatvaranju pregovaračkih poglavlja očekuje i pad povjerenja građana u proces ili u nekim slučajevima nezainteresovanost za proces, koji pristup će nadležni organi preduzeti da bi održali interesovanje za EU integracije i zaustavili eventualni talas euroskepticizma?

Ključni cilj procesa evropske integracije nije članstvo u EU nego sprovođenje reformi koje će osigurati dostizanje evropskih standarda i kvaliteta života naših građana. Upravo zato, pristupni pregovori predstavljaju mehanizam koji će transformisati društvo kako bi ono najbolje odgovaralo potrebama građana.

Upravo ćemo primjenom nove Strategije informisanja nastojati da prilagodimo poruke kako se ne bi stvorio zamor od komunikacije i kako bi se maksimizirao efekat razumijevanja reformskih procesa.

Nova Strategija je prilagođena aktuelnom trenutku u procesu pristupanja i savremenim komunikacionim kanalima, pa će doprinijeti da građani budu još bolje informisani o evropskoj integraciji Crne Gore.

Naš cilj u naredne četiri godine je da unaprijedimo funkcionisanje sistema u kojem će se obezbijediti profesionalno, efikasno i koordinisano komuniciranje procesa evropske integracije na nivou državne i lokalne uprave, kao i da obezbijedimo jasne, sveobuhvatne i pravovremene informacije o prednostima i obavezama koje proizilaze iz članstva kroz razumljive, atraktivne i prilagođene poruke. Takođe, radićemo na unapređenju prepoznatljivosti procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji na međunarodnom nivou kroz informisanje međunarodne javnosti o aktivnostima, reformama i uspjesima iz tog procesa.

www.crnvo.me

ICSW 2019

Civilno društvo cijelog svijeta
okupiće se na Balkanu
da ojača “Moć zajedništva”

Teodora Zahirović
Građanske inicijative, Srbija

Međunarodna nedjelja civilnog društva (ICSW) 2019 će okupiti preko 700 lidera civilnog društva, aktivista i građana iz različitih sektora i djelova svijeta u Beogradu, kako bi zajedno radili na nalaženju odgovora za trenutne svetske izazove u oblasti ljudskih prava, demokratije i međunarodnog razvoja. Po prvi put u skoro četvrt vijeka, ovaj događaj će se održati na Balkanu, regionu koji pruža pogodno mjesto za istraživanje potrebe za zajedništvom i snagom zajedničkog delovanja.

Beograd, Srbija - Civilno društvo širom svijeta nalazi se pod sve većim pritiscima i napadima Vlada. Aktivisti, novinari i ljudi koji se protive rastućim ograničenjima su proganjani. Istorijski uspon populističkih lidera nastavlja da nagrizi temelje slobode, pojačavajući političku polarizaciju i stvarajući podjele.

Nalazimo se u sred globalnih izazova bez presedana - izazova na koje su civilno društvo i građani širom sveta počeli da reaguju obnovljenom odlučnošću.

Upravo u tom kontekstu počela je registracija za Međunarodnu nedjelju civilnog društva 2019 (ICSW) - globalno okupljanje oko 1000 lidera civilnog društva, aktivista i zainteresovanih građana iz različitih sektora i regiona svijeta, koja se održava od 8. do 12. aprila u Beogradu. Učesnici će imati priliku da razmjene ideje i predlože zajednička rješenja za neke od najhitnijih izazova u oblasti ljudskih prava, demokratije i međunarodnog razvoja, te istražiti načine za oslobađanje moći zajedničkog djelovanja.

U organizaciji Međunarodne alijanse za građansku participaciju - CIVICUS i udruženja civilnog društva iz Srbije - Građanskih inicijativa, uz podršku Balkanske mreže za razvoj civilnog društva, ICSW će predstaviti program koji uključuje najmanje 30 sesija na teme koje se kreću od sužavanja slobode medija, hitnu pomoć

organizacijama koje su pod napadima, povećanje odgovornosti civilnog društva, uz razne partnerske događaje, kao i obraćanja istaknutih govornika. Iz svoje mreže koja broji više od 7.000 članova u 175 zemalja i regionalnog prisustva, CIVICUS i Građanske inicijative uključili su više od 30 organizacija partnera i niz istaknutih, inspirativnih govornika kako bi podijelili svoja iskustva sa delegatima.

Sve više i više, širom svijeta, demokratija je pod napadom, populistički i desničarski pokreti dobijaju na značaju, a demokratska regresija je primjećena čak i u zemljama koje se istorijski smatraju bastionima demokratije.

Prema CIVICUS Monitoru, on-line platformi koja prati prijetnje civilnom društvu u svim zemljama, samo 4% svetskog stanovništva živi na mjestima gde su njihova prava na slobodu izražavanja, udruživanja i okupljanja zaista poštovana i zaštićena.

„Ipak, civilno društvo se suprotstavlja, pronalazeći nove i inovativne načina organizovanja i preduzimanja akcija. Vidimo nove saveze i sve veću otvorenost za izgradnju koalicija - aktivisti koji se bave različitim temama i koji dolaze iz različitih zajednica dolaze zajedno da se bore za zajednička pitanja“, rekla je Liza Džon, generalna sekretarka CIVICUS-a.

„Ovogodišnji događaj u Srbiji dolazi u kritičnom i pogodnom trenutku da civilno društvo i građani svijeta shvate moć jedinstvenog, zajedničkog djelovanja kako bi se suprotstavili globalnom trendu koji ugrožava naše osnovne slobode“, rekla je Džon.

Ovogodišnja tema - „Moć zajedništva“ - istražuje kako ljudi i organizacije širom svijeta mogu i još uvek rade zajedno kako bi omogućili i zaštitili prostor za građansku akciju, u svijetu u kojem globalne transformacije preoblikuju funkcionisanje civilnog društva.

Po prvi put u skoro četvrt vijeka organizovanja ovog međunarodnog okupljanja, CIVICUS svoj vodeći događaj dovodi na Balkan - region od 11 zemalja i 55 miliona ljudi.

MEĐUNARODNA NEDELJA CIVILNOG DRUŠTVA 2019 MOĆ ZAJEDNIŠTVA

..... 8 - 12 April 2019, Beograd, Srbija

„Tokom svoje istorije, Srbija se pomerala naprijed i nazad između autoritarnih režima i demokratije“, rekla je Maja Stojanović, izvršna direktorka Građanskih inicijativa.

„Tokom devedesetih godina, autoritarni režimi su proizveli sukobe, teška kršenja ljudskih prava i genocid. Danas, dok se približavamo članstvu u Evropskoj uniji, unutrašnji i međunarodni nezavisni mehanizmi praćenja pokazuju smanjenje medijskih sloboda, nedostatak razdvajanja vlasti i vladavine prava i pogoršanje slobode izbora“, istakla je Stojanović.

„Ovaj region, a posebno Srbija, pokazuje da promjena zakona, strategija ili vlada ne pruža garancije – demokratija ne postoji ako se ne gradi stalno. Održavanjem ovogodišnjeg događaja u Beogradu, poslaćemo poruke koje su ukorijenjene u lokalnim okolnostima i, u isto vrijeme, u potpunosti odražavaju globalne izazove“, istakla je Stojanović.

Dosadašnji govornici u okviru ICSW-a bili su, između ostalih, renomirani i uticajni mislioci kao što su dobitnici Nobelove nagrade za mir Džimi Karter, Desmond Tutu i Ali Zedini, kao i bivši premijeri Novog Zelanda i Grčke Helen Klark i Jorgos Papandreu, tako da se i ove godine u Beogradu očekuje veliki broj uglednih gostiju.

Često postavljana pitanja O ICSW-u 2019

Šta je Međunarodna nedelje civilnog društva 2019 (ICSW 2019)?

Međunarodna nedjelja civilnog društva (ICSW), koja se održava od 8. do 12. aprila 2019. godine, predstavlja ključno globalno okupljanje civilnog društva koje i drugih aktera da se konstruktivno uključe u pronalaženje zajedničkih rešenja za globalne izazove. Po prvi put u više od 20 godina organizovanja ovog međunarodnog okupljanja, CIVICUS će u partnerstvu sa Građanskim inicijativama (GI) održati svoj vodeći događaj u regionu Balkana.

Šta su ključne teme za 2019. godinu?

Program ICSW 2019 će biti usmjeren na tri međusobno povezana segmenta, kako bi se delegatima omogućilo da rade zajedno na:

- Razumijevanju i povezivanju sa pokretima građana koji se odvijaju na ULICAMA i širom svijeta
- Izgradnji MOSTOVA koji jačaju saveze, stvaraju solidarnost i olakšavaju zajedničku akciju u svim pitanjima
- Identifikovanju STEPENICA koje moramo da pređemo i koje su potrebne za izgradnju i održavanje kolektivnog uticaja i povezavanje lokalnih i globalnih napora.

Ko će učestvovati?

Oko 1000 delegata iz cijelog svijeta će učestvovati u ICSW 2019, među kojima će biti lideri civilnog društva, aktivisti, predstavnici međuvladinih tela, vlada i medija.

www.crnvo.me

Konkursi

državnih organa i
lokalnih samouprava

• Na linku <http://www.mps.gov.me/vijesti/196723/JAVNI-KONKURS-SLIJEDI-SNOVE-ZA-USPJEHE-NOVE.html> možete pogledati JAVNI KONKURS „SLIJEDI SNOVE ZA USPJEHE NOVE“ za finansiranje projekata/programa u saradnji sa školama u Crnoj Gori u oblasti podrška darovitim učenicima, koji će biti sprovedeni od strane nevladinih organizacija, koje djeluju kao strukovna udruženja nastavnika ili udruženja učenika i studenata, koji je objavilo Ministarstvo prosvjete. Rok za podnošenje prijava na ovaj konkurs je 30 dana od dana objavljivanja, odnosno zaključno sa 30. martom 2019. godine.

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Ministarstva za ljudska i manjinska prava objavljuje javni konkurs „Inkluzija za sve – Romi/Kinje i Egipćani/Ke su dio našeg društva“ za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti: zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava, zaštita prava Roma/kinja i Egipćana/ki.

 <http://www.mmp.gov.me/vijesti/196714/Javni-konkurs-Inkluzija-za-sve.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata / programa nevladinih organizacija Ministarstva za ljudska i manjinska prava objavljuje „JAVNI KONKURS ZA PRIJAVU PROJEKATA ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PROJEKTIMA/ PROGRAMIMA KOJI DOPRINOSU RAZVOJU I UNAPREĐENJU PRAVA MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA U CRNOJ GORI“

 <http://www.mmp.gov.me/vijesti/196713/Javni-konkurs-manjine.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Ministarstva za ljudska i manjinska prava objavljuje javni konkurs „Da jednakosti za LGBTI osobe“ za prijavu projekata za finansijsku podršku projektima/ programima koji doprinose zaštiti i unapređenju ljudskih prava lgbt osoba u 2019. godini u oblasti zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava - zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba.

 <http://www.mmp.gov.me/vijesti/196712/Javni-konkurs-Da-jednakosti-za-LGBTI-osobe.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Ministarstva za ljudska i manjinska prava objavljuje javni konkurs za finansijsku podršku projektima/ programima koji doprinose zaštiti lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti u 2019. godini u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti.

 <http://www.mmp.gov.me/vijesti/196711/Javni-konkurs-u-oblasti-zastite-lica-sa-invaliditetom-od-diskriminacije-i-promociju-jednakosti-u-2019-godini.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti rodne ravnopravnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava objavljuje javni konkurs „Ključ je u rukama žene“ za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti rodne ravnopravnosti.

 <http://www.mmp.gov.me/vijesti/196709/Javni-konkurs-u-oblasti-rodne-ravnopravnosti.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove objavljuje Javni konkurs “ Zaštita dobrobiti životinja u Crnoj Gori – program za promociju odgovornog vlasništva” za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite dobrobiti životinja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196740/Javni-konkurs-Zastita-dobrobiti-zivotinja-u-Crnoj-Gori-program-za-promociju-odgovornog-vlasnistva.html>

KONKURSI

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u oblasti zaštite zdravlja bilja br. 32/19-0104-6 od 18.02.2019. godine objavljuje Javni konkurs "Upravljanje otpadom koji je nastao upotrebom sredstava za zaštitu bilja" za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite zdravlja bilja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196738/Javni-konkurs-Upravljanje-otpadom-koji-je-nastao-upotrebom-sredstava-za-zastitu-bilja.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne u oblasti zaštite zdravlja bilja br. 32/19-0104-6 od 18.02.2019. godine objavljuje Javni konkurs „Praćenje muve masline (*Bactrocera oleae*) u cilju određivanja momenta njenog suzbijanja i sprječavanje gubitaka u proizvodnji maslina“ za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite zdravlja bilja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196737/Javni-konkurs-Pracenje-muve-masline-Bactrocera-oleae-u-cilju-odredivanja-momenta-njenog-suzbijanja-i-sprjecavanje-gubitaka-u-pro.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne u oblasti zaštite zdravlja bilja br. 32/19-0104-6 od 18.02.2019. godine objavljuje Javni konkurs „Praćenje vektora američkog cvrčka – cikade vinove loze (*Scaphoideus titanus*) u cilju sprječavanja velikih šteta u vinogradima“ za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite zdravlja bilja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196736/Javni-konkurs-Pracenje-vektora-americkog-cvrcka-cikade-vinove-loze-Scaphoideus-titanus-u-cilju-sprjecavanja-velikih-steta-u-vino.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne u oblasti zaštite zdravlja bilja br. 32/19-0104-6 od 18.02.2019. godine objavljuje Javni konkurs „Uništavanje korovske biljke ambrozije i edukacija stanovništva o štetnosti ambrozije“ za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite zdravlja bilja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196735/Javni-konkurs-Unistavanje-korovske-biljke-ambrozije-i-edukacija-stanovnistva-o-stetnosti-ambrozije.html>

• Komisija za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, objavljuje Javni konkurs „Podrška afirmaciji poljoprivrednih proizvoda na domaćem tržištu“, za finansiranje projekata/programa nevladinih organizacija u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

 <http://www.minpolj.gov.me/vijesti/196724/Javni-konkurs-Podrška-afirmaciji-poljoprivrednih-proizvoda-na-domacem-trzistu.html>

• Javni konkurs za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama za 2019. godinu, koji je raspisala Opština Petnjica. Konkurs je otvoren 30 dana od dana objavljivanja.

 <http://www.petnjica.co.me/component/content/article/21-arhiva/obavje%C5%A1tenja/461-javni-konkurs-za-raspodjelu-sredstava-nevladinim-organizacijama-za-2019-godinu.html>

• Na linku <https://www.opstinagusinje.me/javni-konkurs-2/> možete pogledati Javni konkurs za finansiranje rada nevladinih organizacija za 2019. godinu, koji je raspisala Opština Gusinje. Konkurs je otvoren 30 dana od dana objavljivanja.

Drugi Poziv za dostavljanje predloga projekata u okviru IPA programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albania 2014-2020.

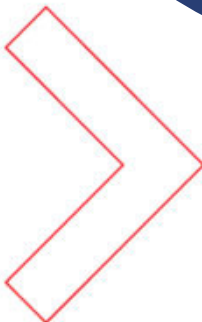
2nd Call for Proposals
under the IPA CBC Programme
Montenegro-Albania 2014-2020
published!

This programme is funded
by the European Union

MNE-ALB
IPA CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMME
MONTENEGRO-ALBANIA 2014-2020

Ministarstvo finansija Crne Gore – Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU), u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije, objavilo je drugi Poziv za dostavljanje predloga projekata u okviru IPA programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija 2014-2020.

Poziv je otvoren za sljedeće tematske prioritete (TP):

- TP2 – zaštita životne sredine, podsticanje prilagođavanja klimatskim promjenama i njihovog smanjenja, sprječavanje i upravljanje rizicima;
- TP 3 – podsticanje zapošljavanja, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija s obje strane granice.

Upustva za podnosiocje predloga projekata dostupna su na sljedećem linku: http://www.cfcu.gov.me/en/tenders/grants/open_calls/196287/Application-package-for-the-2nd-CfP-under-the-CBC-Programme-Montenegro-Albania-2014-2020.html i na

<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome>.

Rok za dostavljanje predloga projekata je 27. maj 2019. do 14:30h. Informacije o organizaciji informativnih sesija u okviru ovog Poziva biće naknadno objavljene na internet stranicama Kancelarije za evropske integracije, Ministarstva finansija Crne Gore – Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći i Generalnog direktorata za međunarodnu saradnju i razvoj Evropske komisije.

Izvor : **Ministarstvo finansija Crne Gore**

Konkurs Telenor Fondacije – ZamisliSVE

Telenor fondacija objavila je konkurs za podršku društveno odgovornim projektima, čija je ovogodišnja tema „Zamisli sve“. Na konkurs se mogu prijaviti humanitarne i nevladine organizacije, institucije i fondacije registrovane u Crnoj Gori. Prijave je potrebno poslati do 10. aprila na mejl adresu fondacija@telenor.me. Telenor poziva zainteresovane organizacije da predlože inovativna i održiva rešenja koja za cilj imaju prevazilaženje aktuelnih izazova u različitim oblastima.

„Želimo da podržimo organizacije koje imaju ideju i jasan plan za unapređenje neke od oblasti kojima smo, kao društveno odgovorna kompanija, snažno posvećeni. Veću šansu da dobiju podršku imaće projekti fokusirani na polja djelovanja Telenor fondacije, a to su obrazovanje, socijalna inkluzija društveno ugroženih grupa, kultura i umjetnost i zaštita životne sredine. Uz finansijsku podršku, sa pobjednicima konkursa gradimo partnerski odnos i obezbjeđujemo ostale resurse za uspješnu realizaciju projekata“, izjavila je Nataša Đurđić, menadžerka Telenor fondacije.

O projektima čiju će realizaciju Telenor finansijski i logistički podržati odlučio je Upravni odbor Fondacije. Informacije o neophodnim dokumentima i načinu prijave dostupne su na linku :

<https://www.telenor.me/cg/o-telenoru/o-na-ma/drustvena-odgovornost/telenor-fondacija/kako-da-aplicirate/>.

Izvor : **cdm.me; telenor.me**

Počeo sa radom portal www.finansiranjenvo.me

Sve informacije o finansiranim projektima i programima nevladinih organizacija iz javnih izvora od danas su dostupne na web portalu www.finansiranjenvo.me. Cilj je da se, u skladu sa principima transparentnosti, prezentuju podaci o programima i projektima nevladinih organizacija koji su finansirani u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama, kao i onim koji su podržani od strane Fonda za manjine i Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću.

Kreiranjem relevantne i transparentne baze podataka otvara se mogućnost da se široj javnosti učine dostupnim podaci o projektima i programima nevladinih organizacija finansiranih iz budžetskih sredstava od 2009. godine do danas.

Portal je urađen u saradnji Ministarstva javne uprave – Direkcije za saradnju s nevladinim organizacijama i projekta “Tehnička podrška razvoju institucionalnih mehanizama saradnje Vlade i NVO u Crnoj Gori”, u skladu sa Akcionim planom Strategije unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija. Takođe, portal će biti redovno ažuriran novim podacima, a administrator je Direkcija za saradnju s nevladinim organizacijama.

Izvor : **Ministarstvo javne uprave**

www.crnvo.me

Novosti

iz Resursnog centra

Vodič za pružanje usluga organizacijama civilnog društva

Da bi se u potpunosti standardizovale help desk usluge na nacionalnom i lokalnom nivou i da bi se obezbijedio isti kvalitet podrške, istovremeno pružanje podrške i visok nivo zadovoljstva korisnika help desk usluga, kreiran je vodič za pružanje usluga. Vodič sadrži informacije o katalogu usluga koje pružaju nacionalni i lokalni resursni centri, načinima kako ih pružaju, savjetima za komunikaciju i alatima za pružanje ovih usluga i obrazaca koji sadrže povratne informacije. Vodič je kreiran u elektronskoj formi i na crnogorsskom jeziku dostupan na linku <https://bit.ly/2Mz2nYF> a na albanskom jeziku na linku: <https://bit.ly/2HxJDK9>.

E-magazin

U cilju promovisanja rada organizacija civilnog društva među svim relevantnim akterima i široj javnosti, konzorcijum Resursnog centra će objavljivati E-magazin svakog trećeg mjeseca naredne 3 godine. E-časopis će se sastojati od vijesti vezanih za OCD, intervjua sa stipendistima iz programa CSF, predstavnicima Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i predstavnicima EU, uspješnih priča o projektima CSF-a, informacija o radu organizacija civilnog društva iz regiona i Evrope i informacija o radu Resursnog centra. E-magazin će biti objavljen na sajtu i preko društvenih mreža članova konzorcijuma RC. Prvi broj E-magazina dostupan je na linku: <https://bit.ly/2si0Blcceholder>.

Korišćenje RC sale za press konferencije i druge događaje

U cilju pružanja podrške organizacijama civilnog društva u polju organizovanja događaja i informisanja javnosti Resursni centar je opremio posebnu prostoriju koja će biti ustupana organizacijama civilnog društva na korišćenje u skladu sa pravilima Resursnog centra. Press sala RC je opremljena monitorima za prezentacije, zvučnim sistemom, reflektorima za press konferencije kao i odgovarajućim kancelarijskim materijalom. O načinu prijave i procesu ustupanja prostorije informišite se na www.crnvo.me

Katalog obuka Resursnog centra za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori za 2019. godinu.

Katalog sadrži informacije o 7 obuka za manje i srednje razvijene organizacije civilnog društva kao i za mreže OCD. Objavljeni su mjeseci u kojima će se obuke organizovati kao i tačan datum objave javnog poziva. Javni pozivi za učesnike/ce obuka će biti objavljeni na internet stranici www.crnvo.me kao i putem CRNVO mailing liste i CRNVO Facebook stranice. Pozivi će sadržati dodatne informacije o treningu, broju učesnika, lokaciji, kao i prijavi formular, jasne kriterijume izbora učesnika/ca itd. Katalog pronađite na linku :

http://www.crnvo.me/sites/crnvo/files/article_files/rc_katalog_obuka_1.pdf

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

 Centar za razvoj NVO

 @crnvomne

 CRNVO

 020 219 121

 DomAktivizma